

Ahlak ve Etik

Ziq

2021

Etik ve ahlak arasındaki fark, solcuların post-sol siyasetine dair büyük bir yanlış anlayış içinde olduğu bir konudur. Solcuların çoğu bu ikisinin arasındaki farkı anlayabilmekten yoksundur. “Ahlakilik”, “yanlış” yapma kabiliyetinden arınmış, saf ve dürüst gözükebilirler diye insanların kendilerini yahut bulundukları gruba koydukları bir yaftadır.

“Ahlaklı” kişi kendini iyilik ve kötülük arasında evrensel bir savaşta dövüşür gibi görür. İyiliğin cengâverleridirler, kendilerini iyilikle kutsayan “ahlak kurallarından” sapma kabiliyetinden arıdırılar.

“Ahlaksız” yaftası ise, “ahlaki” kitlenin, onların iyilik anlayışlarına aykırı olduğuna inandığı kimselere konur. Bunu yaparlar ki bu dış-grup üzerindeki “ahlaki” üstünlüklerini muhafaza etsinler ve böylelikle bu istenmeyenleri merhamet duymadan ve kimseye kendilerini aklama gereksinimi duymadan dışlamak maksadıyla yaptıkları her eylemi meşru kılabilsinler.

Ahlaksız düşman, ahlaka karşı öngörülen suçlarından asla affedilemez. Çünkü ahlak kesin ve mutlaklıktır. Aşağılık düşman fedakar kahramanlarca sonsuza kadar kınanmalıdır ki saygın ahlaki değerleri korunabilsin. Irka dayalı ayrımcılık Amerika’nın güneyinde ahlaken doğru sayılmaktaydı. Aynı şekilde sömürgecilik esnasında toprağın “barbarlardan ” temizlenmesi, melez ırktan çocukların “saf olmaları” sebebiyle linç edilmeleri, “ahlaki yozlaşmaya” yol açabilecek olması hasebiyle kadınların eşitlikten yoksun bırakılması da.

Filipinlerde uyuşturucu kullanan kimselere devlet tarafından yapılan son katliamlar ahlaki panik yaratılarak meşru gösterilmişti. Katliamları yöneten tiran kendini tüm ahlaklı insanların körü körüne takip etmesi gerektiği, doğruluğun yegâne hakemi olarak belirlemişti.

Muhtemelen son yüzyılın en ölümcül ahlaki paniği Mao’nun Çin Kültür Devrimi’nde meydana getirilmişti. O’nun Küçük Kızıl Kitabı –kuvvetli bir ahlaki kılavuz- parti üyelerince ahlaken sorgulanabilir... saç kesimleri ve giyim tarzlarına sahip olmaları sebebiyle çokça kimseyi katletmek için kullanılmıştı. Buna benzer şekilde, Stalin ve onun SSCB’deki destekçileri eşcinselleri “ahlaka karşı suçları” dolayısıyla ölüme kadar çalışacakları gulaglara tıkmıştır.

Ve tabii ki ahlaki kılavuzların öncüsü -Kitab-ı Mukaddes- dünya çapında vahşi ahlaki seferleri, katliamları, toprak gasplarını ve Hristiyan olmayanlara dinin zorla kabul ettirilmesini yönetmek için kullanılmıştır.

Ahlaki sistemler düzenin istenmez bellediği kimselere zulmetmek ve onları dışlamak için tasarlanır. Her türden insana, her bireyin istekleri ve değerleri fark etmeksizin her durumda zorla uygulanabilecek akıl-üstü kurallar üzerine kurulur.

Gerici “ahlakın” tersine, etik değerler bireyin kendi değerleri ve isteklerine göre her durumun niteliğine göre kararlaştırılır. Etik somuttur ve gerçek sebep-sonuç ilişkilerine bağlıdır.

Şiddete karşı ahlakçı muhalefet: Şiddet evrensel olarak yanlıştır, ahlaka aykırıdır, kötüdür. Buna belki küstahlıkla soracaksınız ki: “Niye?”

...Çünkü sırf ahlakçı öyle demektedir. Böylesine soyut bir beyanın sebebinin sorulmasıyla alay edinilecektir çünkü ahlak, ahlakçı nazarında sorgulanamaz bir kutsal gerçekliktir. Kendisini yahut arkasındaki otoriteyi sorgulamak sizi ahlaksız kılmak için yeterlidir bile.

Buna karşın, şiddete ölçülü etik bir muhalefet ahlakçı olmayan biri tarafından da yapılabilir. Birçok durumda şiddetin daha çok şiddete yol açtığını, güçlü olanın baskısı üzerine kurulu sistemleri beslediğini, kuşaklar-arası derin ayrılıklara yol açabileceğini görebilmektedirler. Ama kimi durumlarda şiddetin etik açıdan uygun olduğunu da görebilirler. Çünkü alternatifinin (örn. faşizm) daha kötü olacağı muhtemeldir.

Ahlakçı biri gerici ve akıl-dışı isteklerini diğer herkese dayatmaktadır. Ahlaki değerleri mutlaklıktır. Ahlakçı olmayan biri ise kendi bireysel görüşlerini herkese dayatmakla, sorgulanamaz bir dogmaymışçasına o bakışa tutunmakla ilgilenmemektedir.

Ahlak her eylemi önceden belirlenmiş şekilde yargılamaktadır. Durumla ilgili kişilerin deneyimlerinden, şahsi kanaatlerinden ve dürtülerinden, o yerde o an mevcut koşullardan soyut bir biçimde A sütunundaki bütün eylemleri doğası gereği “kötü” ve kabul edilemez, B sütunundakileri ise “doğru” ve gerekli farz etmektedir.

Ahlakçı solun dayatmaya çalıştıklarının aksine, post-solcular ahlakı reddettiklerinden dolayı canavar değildir. Bizim reddettiğimiz, kendilerine yukarıdan dayatılan dogmatik ahlaki nizamın duvarları arasında yaşayan birçok kuşağın tarifsiz ıstırabına doğrudan sebep olan fazlasıyla tehlikeli, otoriter bir olgudur.

Posia

Ziq
Ahlak ve Etik
2021

<https://warzonedistro.noblogs.org/files/2022/07/Morality-vs-Ethics.pdf>
Türkçeye çeviren: İmha Kolektif

edu.wll.im